

BİZİM TRABZON ve BİZDEN BİRİ: HRANT

Mehmet TORUN
Maden Mühendisi

Barış ve özgürlük içinde bir arada yaşamayı savunan yurttaşımız Hrant DİNK'in öldürülmesi, aslında toplumsal barışa, düşünce özgürlüğüne ve birlikteliğe yapılan bir saldırdır.

Trabzon'un kuruluşu İstanbul ve Roma kadar eski, kimine göre daha da eskidir. Trabzon; Antik Yunan döneminde, tahminen M.Ö.700 yıllarında, Yunanlılar tarafından kurulmuş bir kenttir. Yunancadaki ilk adı Trapezus'tur ve bugünkü Trabzon adı da bu sözcükten türemiştir. Trabzon adının en az 2700 yıllık bir geçmişi vardır. Yunanlılardan önce bölgede Makronlar, Skitenler, Kolkler, Driller gibi Yunan olmayan bazı kültürler de yaşamıştır.

Osmanlı'dan önce, ağırlıklı olarak Rum kültürünü temsil eden, ayrıca azınlık kültürü olarak içerisinde Ermeni ve Ceneviz kültürlerini de barındıran Trabzon, coğrafi yakınlık nedeniyle, çevresindeki Gürcü, Laz ve Türkmen kültürleriyle de etkileşim içerisinde olmuş, ortaya ilginç bir sentez çıkmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde de Trabzon, ticari potansiyeli, entelektüel birikimi ve çok kültürlü kozmopolit yapısı açısından, İstanbul, Selanik ve İzmir ile birlikte, Trakya ve Anadolu bölgesinin en önemli kentiydi. Trabzon, yüzölçümü ve nüfus açısından İstanbul'dan çok daha küçük olmasına rağmen, sosyal ve kültürel yapısı itibarıyla, adeta bir "mikro - İstanbul"u andırmaktaydı. 19. yüzyılda 35.000 kişilik şehir merkezi nüfusunun yarısı Rumlar ve Ermenilerden oluşuyordu. Cumhuriyetin ilk yıllarında ancak 20.000 kişi, 1950' de 33.900 kişi olan merkez nüfusu günümüzde, 220.000'e ulaşmıştır.

Böyle çok kültürlü ve köklü bir yapıya sahip olan Trabzon'da, sosyal ve kültürel anlamda bir kaynaşma ve hoşgörü ortamı da doğal olarak gelişmiştir. Kent; bir çok aydın, yazar ve bilim insanı yetiştirmiş, kendi üzerinden ürettiği fıkralarla hoşgörünün simgesi olmuştur.

Ülkemizde verilen demokrasi mücadelesine, her ilden olduğu gibi Trabzon'dan da

sürekli olarak ciddi bir destek verilmiştir. "Karadeniz Uşağı Amerikan uşağı olmayacak" diyerek yola çıkan yurtsever insanlarımız, anti-empyralist mücadelelerini bu gün de devam ettirmektedirler.

Ancak son yıllarda ülkemizin her yerinde olduğu gibi bu yörede de; gerici, faşist güçler oyunlar tezgahlayarak yöre insanının hassasiyetini kullanmaya çalışmaktadırlar. Söz konusu politikalara resmi yetkililerde de göz yumulması bu olumsuz gidişi hızlandırmıştır. Şiddet ve hoşgörüsüzlük üzerinden politika yapan bu kesimler ne yazık ki şimdilik amaçlarına ulaşmış gözükmektedir. Trabzon' da daha önce yaşanan ve herkesi üzen olaylara seyirci kalınması ve yeterli önlem alınmaması son olayın yaşanmasına neden olmuştur.

Barış ve özgürlük içinde bir arada yaşamayı savunan yurttaşımız Hrant DİNK'in öldürülmesi, aslında toplumsal barışa, düşünce özgürlüğüne ve birlikteliğe yapılan bir saldırdır.

Bu olayı tüm Trabzon halkına mal ederek, bir kentin topyekün linç edilmesine kadar varan eleştiriler ile kente haksızlık yapılmaktadır. Sorun sadece Trabzon'un değil, tüm ülkemizin sorunudur. Yatırımların bittiği, işsizliğin kol gezdiği, yoksulluk ve yolsuzluğun hakim olduğu, eğitimin yozlaştığı ortamlar bu tür yapıların oluşmasına olanak sağlamaktadır.

Anadolu, farklı toplulukların birbirlerinden etkilenerek köklü bir kültür zenginliği yaratmış ve bu yönüyle de dünyada örneği bulunmayan bir coğrafyadır. Bu güzelliği bozmaya çalışan, barış ve demokrasi ortamından rahatsız olan karanlık güçlerin oyunlarını bozmak en başta Trabzon halkına düşmektedir.

Bu tür olayların bir daha yaşanmaması için; aklın ve sağduyunun hakim olması, "bebekten katil yaratan" ortamlar yerine, eşitlikçi ve özgür bir toplum yaratma çabalarına herkesin destek vermesi bir zorunluluktur.

